

ELEKTROKONVULZÍVNA TERAPIA

PRÍRUČKA PRE PACIENTOV

SVET ZDRAVIA

Milí pacienti,

v súčasnosti absolvuje elektrokonvulzívnu liečbu ročne približne 1 milión ľudí na celom svete. Jej účinnosť je veľmi vysoká a pri niektorých vybraných psychických ochoreniach je ťažko nahraditeľná. Táto metóda je bezpečná aj u starších pacientov, tehotných žien a adolescentov.

V tejto publikácii Vás chceme s elektrokonvulzívnu liečbou oboznámiť podrobnejšie, aby sme znížili Vaše prípadné obavy a aby sme Vám tak umožnili v liečbe lepšie spolupracovať. Naším spoločným cieľom je rýchle a úspešne zmiernenie príznakov Vášho ochorenia.

Prajeme Vám skoré uzdravenie!

MUDr. Jana Grešková
primárka psychiatrického oddelenia,
hlavná lekárka siete nemocníc Svet zdravia pre odbor psychiatria

ČO JE ELEKTROKONVULZÍVNA TERAPIA?

Elektrokonvulzívna terapia, niekedy ľudovo nazývaná „elektrošoky“, je metóda používaná v psychiatrii dlhšie ako 70 rokov. Podstatou metódy je vyvolať stimuláciu mozgu pomocou krátkych impulzov elektrického prúdu. Objav elektrokonvulzívnej liečby závažných psychických ochorení je veľkým posunom v medicíne pri liečbe vybraných psychických porúch. ECT ovplyvňuje uvoľňovanie chemických látok, ktoré prenášajú vzruchy v nervovej sústave aj na tých miestach v mozgu, kam účinky farmakoterapie, teda liekov, nedôjdu. ECT zvyšuje prekrvenie a metabolizmus v niektorých oblastiach mozgu. Na základe týchto procesov dochádza tiež k podpore „opráv nervových spojov“.

MÝTY O ECT TERAPII

Mnohým pacientom ECT výrazne pomohla. Napriek tomu je jej používanie ovplyvnené celou škálou predsudkov. Pacienti alebo ich príbuzní sú v dôsledku týchto fám zahltení obavami, že im ECT „vymaže mozog“ alebo „zmení osobnosť“. A pritom pôsobenie tej istej elektrickej energie na srdce použitím defibrilátorov vnímajú ľudia ako zákrok záchranný a kladný. Aj psychiatri sledujú pritom jednu a tú istú spoločnú myšlienku a tou je záchrana Vášho zdravia, niekedy aj života.

AKO SA VYKONÁVA ELEKTROKONVULZÍVNA TERAPIA?

ECT vykonáva odborný personál. Samotný zákrok prebieha v krátkodobej anestéze, takže pacient zákrok vôbec nepociťuje. Liečebný výkon trvá niekoľko minút. Správne vykonanie elektrokonvulzie zabezpečuje psychiater, prítomný je aj anesteziológ, ktorý kontroluje životné funkcie pacienta. Modernizáciou prístroja na ECT, ktorý produkuje len veľmi krátky elektrický výboj, sa nežiaduce účinky zafažujúce svaly a kosti podarilo odstrániť tým, že pred ECT sa podávajú lieky na uvoľnenie svalov. Po odznení elektrokonvulzie pacienta prevezieme do tzv. zobudzacej miestnosti, kde je pod dohľadom personálu až do zobudenia. Pacienti po ECT udávajú rýchlu úľavu od psychických ťažkostí.

PRÍPRAVA PACIENTA PRED ECT?

Pacienti pred zákrokom absolujú interné vyšetrenie, laboratórne odbery a RTG vyšetrenie pľúc, aby sme predišli prípadným skrytým komplikáciám. Pred zákrokom musí pacient dodržať časovo vymedzenú lehotu, keď nesmie prijímať tekutiny ani jedlo, podobne ako pred chirurgickými zákrokmi. Ranné lieky vrátane liekov proti vysokému krvnému tlaku sa pacientovi podávajú až po zákroku. Po zobudení sa pacient presúva na svoje lôžko, v deň aplikácie liečebného zákroku má skôr pokojový režim na lôžku.

AKO ČASTO SA ECT PODÁVA?

Elektrokonvulzívna terapia sa podáva zvyčajne každý druhý deň (výnimočne denne) približne 4 až 8x, podľa závažnosti ochorenia aj viackrát.

PRI KTORÝCH OCHORENÍ SA ECT POUŽÍVA?

Hlavnými psychiatrickými indikáciami tejto metódy sú veľmi ťažké alebo na liečbu nereagujúce stavy porúch nálady (depresie, mánie) alebo závažné poruchy, pri ktorých dochádza k ťažkému narušeniu integrity psychických funkcií. Ťažká duševná choroba niekedy nedovolí čakať na efekt liekov ktorý sa v liečbe niektorých duševných ochorení dostaví až o niekoľko týždňov. Môže sa stať, že ochorenie vedie k situácii, keď pacient nie je schopný prijímať potravu a tekutiny, nehovorí alebo sa v dôsledku ochorenia prestane hýbať a prijímať potravu. Táto liečba je takisto vhodná pri stavoch, ktoré sú sprevádzané samovražednými sklonmi, alebo ak pacienti trpia motorickým nepokojom, ktorý ohrozuje ich samotných či ich okolie. Túto liečbu možno využiť aj v úplne výnimočných prípadoch, keď nemožno podávať lieky a pritom treba duševnú chorobu liečiť (napr. tehotenstvo, starší pacienti, výnimočne pri veľmi závažných až život ohrozujúcich stavoch, ktoré vznikli v dôsledku intolerancie liekov).

MUSÍ PACIENT S LIEČBOU SÚHLASIŤ?

Každý pacient, ktorému lekár navrhne ECT, je informovaný o spôsobe liečby a následne podpisuje informovaný súhlas. V prípadoch, keď je ohrozený život a zdravie pacienta alebo pacient nie je schopný vyjadriť súhlas, a pritom sa ECT javí ako metóda, ktorá je v danom prípade najvhodnejšia na záchranu života, potom podstúpi pacient túto liečbu bez jeho súhlasu. Lekár má právo takýto postup využiť pri zvážení daného klinického stavu.

MÁ TÁTO LIEČBA NEJAKÉ NEŽIADUCE ÚČINKY?

Prípadné vedľajšie účinky ECT, ako prechodné svalové bolesti, bolesti hlavy, pocit na zvracanie, sú vo väčšine prípadov veľmi mierne a nebránia pacientom v dennom fungovaní. Dôležité je povedať vášmu lekárovi, ako sa po liečbe cítite.

MY VŠETCI SME SIETĚ NOVEJ GENERÁCIE

Nemocnica s poliklinikou sv. Barbory Rožňava, a. s.

PSYCHIATRICKÉ ODDELENIE

Psychiatrické oddelenie sa nachádza na 4. poschodí, pavilón B, akútna jednotka,
na 5. poschodí, pavilón B, režimová jednotka

TELEFONICKÝ KONTAKT

Oddelenie, 4. poschodie, akútna jednotka

058/777 1224

Oddelenie, 5. poschodie, režimová jednotka

058/777 1137

Spätná väzba nás posúva ďalej. Vyjadrite, prosím, svoj názor na spokojnosť
so zdravotnou starostlivosťou na našom oddelení na: www.lekar.sk